

τῆς ἐποχῆς τοῦ τὸ περίφημον δένδρον, ὕπερ δ' Ἡρακλῆς εἶχε φυτεύσει ἐν Ὀλυμπίᾳ. Καὶ ἐπειδὴ δ' μὲν Ἡρακλῆς εἶναι πρόσωπον τῆς μυθικῆς ἐποχῆς τῆς Ἑλλάδος, ὁ δὲ Πλίνιος ἤκουσε περὶ τὰ μέσα τοῦ πρώτου μ. Χ. αἰῶνος, δύναται τις εὐκόλως νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀρχαιότητα τῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐλαίας.

Ἡ μακροβιότης τῆς δρυὸς εἶναι ἔτι μᾶλλον καταπληκτικὴ ὑπάρχουσι καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ δρυὲς ἡλικίας πέντε ἢ ἑξ αἰώνων. Ἐν τινὶ χώρᾳ τῆς Ἀγγλίας εὐρίσκεται δρυς, ἥς ἡ περίμετρος εἶναι 12 μέτρων, ἐντὸς δὲ τοῦ κορμοῦ ὑπάρχει χώρος διὰ πολλοὺς συγχρόνως ἀνθρώπους.

Ἀλλὰ καὶ ἡ καστανέα αὐξάνει τεραστίως ἐπὶ τῆς Αἴτνας π. χ. ὑψοῦτο πρὸ εἴκοσι μόλις ἐτῶν καστανέα ὑπερμεγέθους μέτρων 60, ἐκεῖ δὲ πλησίον ὑπάρχει ἔτι καὶ σήμερον ἄλλη, ἥς ἡ περίμετρος εἶναι 18 μέτρων.

Γενικῶς δὲ γιγαντιαῖα δένδρα δὲν εὐρίσκονται πολλὰ πλησίον ἀλλήλων, ὥστε τὰ ὑπάρχοντα φαίνονται πλησίον τῶν ἄλλων τοῦ αὐτοῦ γένους ὡς σπάνιαι καὶ ἐκπλήττουσαι ἐξαιρέσεις. Ὑπάρχει ὅμως καὶ τις χώρα, ὅπου τὰ γιγαντιαῖα δένδρα ἀποτελοῦσιν αὐτόχρημα δάσος. Ἐν τῇ Καλιφορνίᾳ δηλ. ὑπάρχουσι δάση ἐκ δένδρων ὀνομαζομένων σεκοὰ καὶ γιγαντιαίων, ὧν τινα εἶναι ὑψηλότερα καὶ 100 μέτρων. Ὁ σεκοὰ, οὗτινος ὁ καρπὸς ἔχει σχῆμα κώνου, ἀνήκει εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς πεύκης καὶ τῆς κυπαρίσσου, ἀποτελὼν ὅμως εἶδος ἰδιαίτερον. Ἀναμριβόλως εἶναι τὸ ὑψηλότερον δένδρον τῆς γῆς.

Τὸ περιφημότερον δὲ δάσος ἐκ σεκοὰ εἶναι τὸ τῆς Καλαβέρας. Πολλὰ δένδρα τούτου ἔχουσι περίμετρον 15 μέχρις 20 μέτρων, ὕψος δὲ 100.

Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐγένετο λόγος ἐν Εὐρώπῃ περὶ τοῦ ὕψους τῶν δένδρων τούτων, ὁ ἀριθμὸς 100 μέτρων ἐφάνη τόσῳ πολὺ ἀπίθανος, ὥστε ὁ σοφὸς ἄγγλος, ὅστις εἶχεν ἀνακαλύψει τὸ περίφημον ἐκεῖνο δάσος, ἀπεφάσισεν, ἵνα πείσῃ καθ' ὁλοκληρίαν τοὺς συμπολίτας του, νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖθεν ἐν δένδρον εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μεταφορὰ ὁλοκληροῦ δένδρου ἦν πολὺ δύσκολος, ἠρκέσθησαν νὰ μεταφέρωσι τμημὰ τι ἐκ τοῦ φλοιοῦ, δι' οὗ ἐκάλυψαν ἐν τῷ Κρυσταλλίνῳ Παλατίῳ κατασκευάσμα κοῖλον ἐκ ξύλων 40 μέτρων ὕψους. Τὸ δὲ σχηματισθὲν κενὸν, τὸ περικαλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ φλοιοῦ, ἀπετέλεσε δωμάτιον 40 μέτρων διαμέτρου καὶ 26 περιφερείας. Δυστυχῶς ὅμως τὸ ἀξιοθαύμαστον τοῦτο ἀντικείμενον κατεστράφη ἐκ τῆς πυρκαϊῆς τῷ 1868.

Ἀκόμη καὶ σήμερον ὑπάρχει ἐν τῷ δάσει τῆς Καλαβέρας τὸ δένδρον ἐκεῖνο, οὗτινος ἀφῆρσαν τὸν φλοιὸν, ἱστάμενον ζωηρὸν καὶ ὄρθιον. Ὅνο-

μάζεται δὲ *Μήτηρ τοῦ δάσους*, καὶ ἔχει ὕψος 140 μέτρων περίπου.

Περὶ τὴν βᾶσιν ἐνὸς τῶν δένδρων τούτων κατασκευάσθη ἐντὸς τοῦ κορμοῦ *κίσκι*, ὅπου δεκαεὶ ἄνθρωποι δύνανται νὰ χορεύωσι *καδριλλίαν* μετὰ πολλῆς ἀνέσεως.

Τὸ δάσος τῆς Καλαβέρας ἐκηρύχθη Ἐθνικὸν, φύλαξ δὲ φροντίζει περὶ τῆς ἀσφαλείας αὐτοῦ. Ὅπως δὲ ἐν Ἑλβετίᾳ λίθοι τινὲς θεωροῦνται σήμερον ὡς ἰδιοκτησία τοῦ Κράτους, καὶ δικαίως, διότι τὰ ἔργα ταῦτα τῆς φύσεως σχετίζονται πρὸς τὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν τῆς χώρας, τοιούτοτρόπως καὶ τὰ γιγαντιαῖα ἐκεῖνα δένδρα ἐν τῇ Καλιφορνίᾳ θεωροῦνται ἰδιοκτησία τοῦ Δημοσίου.

Δένδρα τινὰ τοῦ δάσους τῆς Καλαβέρας ἐπυρπολήθησαν ὁλοσχερῶς ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, ἢ ὑπὸ τοῦ κεραينوῦ ἄλλα πάλιν κατέπεσαν ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας. Ἐντὸς δὲ ἐνὸς τοιούτου κορμοῦ πεσόντος δύναται τις νὰ προχωρήσῃ ἑφιππος εἰς διάστημα τριάκοντα μέτρων. Ἄλλο δένδρον καταπεσὼν εὐρέθη ὕψους 450 ποδῶν, ἥτοι περίπου 140 μέτρων, ἰσοδυναμούντων πρὸς τὸ ὕψος μὲ τὸ ὁκταπλάσιον μεγάλῃς οἰκίας ἐκ πέντε ὀροφῶν. Ἄλλο πάλιν, οὗτινος ὁ κορμὸς ἀπεγυμνώθη τοῦ φλοιοῦ, ἔχει περὶ τὴν βᾶσιν διάμετρον 32 ποδῶν, καὶ τινα τέλος εἶναι ὕψους 300 καὶ 315 ποδῶν. Πέριξ δὲ τῶν μεγάλων τούτων σεκοὰ φύονται πάντα τὰ εἶδη τοῦ αὐτοῦ γένους, πεύκη, ἐλάτη, κέδρος, κυπάρισσος κλπ., πάντα ἐπίσης γιγαντιαῖα.

Ἡ ἐντύπωσις ὅμως, ἣν γεννᾷ τὸ δάσος, δὲν εἶναι οἷαν νομίζει τις αὐτὴν, διότι αἱ διαστάσεις τῶν δένδρων εἶναι ἀνάλογοι. Ἡ παχύτης π. χ. τοῦ κορμοῦ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ ὕψος αὐτοῦ. Τοιούτοτρόπως δὲ καὶ ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἀγίου Πέτρου ἐν Ῥώμῃ δὲν ἐκπλήττεται τις ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ὡς ἐκ τοῦ πάχους τῶν στηλῶν, διότι τὸ ὕψος τῶν θόλων εἶναι ἀνάλογον.

Διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν στρωμάτων τοῦ ξύλου τῶν σεκοὰ ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἡλικία αὐτῶν εἶναι ἀνωτέρα τῶν 3,000 ἢ 4,000 ἐτῶν. Καὶ ὅμως ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς δένδρα ἔτι ἀρχαιότερα.

Τὸ πρεσβύτερον τῶν σημερινῶν δένδρων εἶναι, ὡς πιστεύεται, ἡ περίφημος κυπάρισσος, ἡ ὀνομαζομένη *Νὺξ τεθλιμμένη*, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βέρα-Κρούζ ἐν Μεξικῷ. Ὁ κορμὸς αὐτῆς ἔχει 36 μέτρων περίμετρον, ἐπειδὴ δὲ αὐξάνει πολὺ βραδέως, σοφὸς τις παραδέχεται, ὅτι ἔχει ἡλικίαν περίπου 6,000 ἐτῶν. Ὁ φυσιολόγος οὗτος, ὅπως καὶ ὁ ἀρχαῖος Πλίνιος, νομίζει, ὅτι ἡ ζωὴ τῶν δένδρων δὲν ἔχει ὅρια ὅτι δὲν παύει, εἰμὴ ὅταν ἡ γῆ παύσῃ νὰ τρέφῃ τὰς ρίζας, ἢ τυχαῖον συμβᾶν καταστρέψῃ τὴν ζωὴν τοῦ δένδρου.

P. VINCENT.